

[Jensen-Broby.]

inde i forholdene inden for SAS, at de kan få alle de oplysninger, der er nødvendige, inden man træffer den endelige beslutning.

Vi kan selvfølgelig ikke binde os, før vi har fået de nødvendige oplysninger, men vi er på forhånd velvilligt indstillet over for lovforslaget.

Gottschalek-Hansen: Det foreliggende lovforslag er et ret karakteristisk udtryk for det, man i almindelighed forstår ved „Parkinsons lov“. I 1950 oprettedes det skandinaviske luftfartssamarbejde, Scandinavian Airlines System, i 1951 gennemførte man loven om den første statsgaranti, der for Danmarks vedkommende androg 2 mill. kr. om året i 5 på hinanden følgende år, altså en samlet garanti på 10 mill. kr., i 1955 forlængede man denne garanti for en ny 5 års periode, idet man dog samtidig udvidede garantien til $4\frac{1}{2}$ mill. kr. om året eller en samlet sum på $22\frac{1}{2}$ mill. kr., og nu kommer den højtærede minister for offentlige arbejder og anmoder om en yderligere forlængelse af statsgarantien og en yderligere udvidelse af garantibeløbet til $6\frac{3}{4}$ mill. kr. om året, eller et samlet beløb på $33\frac{3}{4}$ mill. kr.

Denne ansøgning motiveres bl. a. med, at der skal optages to lån på henholdsvis 33 og 16 mill. dollars til brug ved de nye investeringer, som jetalderen fører med sig. Der er næppe tvivl om, at denne tekniske nydannelse medfører store økonomiske konsekvenser, men om yderligere 5 år er atomenergien vel så meget under kontrol, at også den kan tages i luftfartens tjeneste, og man vil da formentlig blive stillet over for nye ønsker om øget statsgaranti. Ringene breder sig, kravene vokser, opgaverne øges, og en oprindelig beskeden statsgaranti svulmer op til en størrelsesorden, som nok kan give anledning til nogen bekymring. Den omstændighed, at den foreslåede statsgaranti kun udgør $2\frac{1}{3}$ pct. af den skønnede omsætning — dette med en skønnet omsætning er jo i sig selv noget meget uvist — mod de hidtidige $3\frac{1}{2}$ pct. af omsætningen, bortforklarer dog ikke, at staten forpligtes for et merprovenu på $11\frac{1}{4}$ mill. kr. i forhold til den nuværende garanti.

Der er ikke noget at sige til, at en långiver vil have sikkerhed for de lån, han udsteder, det er såre indlysende; men det er

temmelig frimodigt, ja, dristigt, at udenlandsk kapital — og det er jo amerikanske långivere, det drejer sig om — stiller krav om statsgaranti for de udstedte lån. Jeg vil gerne spørge ministeren, om det var nødvendigt for SAS at optage lånene i Amerika. Kunne man ikke have optaget sådanne i Skandinavien på de indenlandske markeder? Er pengeligeheden her i landet ikke af en sådan størrelse, at man, ligesom Det Danske Luftfartsselskab gjorde i 1948, kunne have optaget et obligationslån f. eks. på 100 mill. danske kr., hvilket omtrentlig dækker, hvad den danske afdeling af SAS skal svare til? Rent principielt mener jeg, at det er forkert, at den danske stat skal engagere økonomisk i et koncessioneret selskabs dispositioner. Man kan ikke bortforklare det ved at sige, at statsgarantien hidtil ikke er kommet til udbetaling, det er i princippet ganske underordnet, men dertil kommer, at de sidste års driftsresultat ifølge bemærkningerne til lovforslaget jo ikke er alt for opmuntrende, således at garantiens ikrafttræden meget let kan blive aktuel.

Man har en levende fornemmelse af, at ledelsen af SAS er både idérig og fantasifuld. Store hoteller, megen reklame, god service, mange tryksager samt en velvillig presseomtale bidrager til at skabe popularitet om foretagendet. Det er givet, at SAS er populært, det er anerkendt og respekteret, men undertiden synes det, som om aktieselskabets dispositioner og ydelser ligger, om jeg må sige det sådan, i overkanten af det rimelige. Det er temmelig fornemt, temmelig flot. Jeg ville finde det naturligt, om den danske stat, der jo ejer halvdelen af aktiekapitalen i Det Danske Luftfartsselskab, tegnede sig for halvdelen af den garanti, der søges, medens den anden halvdel burde dækkes af de private interesser, der udgør den resterende del af Det Danske Luftfartsselskab. Jeg er selvfølgelig villig til at drøfte det foreliggende forslag i det udvalg, der formentlig bliver nedsat, ligesom jeg gerne vil indhente nogle mere fyldestgørende oplysninger om SAS, end der foreligger i bemærkningerne til lovforslaget; men jeg kan vist allerede på nuværende tidspunkt sige, at jeg får meget svært ved at tiltræde den foreslåede garantiforøgelse.

Med hensyn til lovforslagets § 2 viser det jo, hvad en statsgaranti kan føre til. Man